

NASLOVNA

OBALA ▾



Istra Rijeka Senj Zadar Šibenik Split Ploče Dubrovnik

OTOCI ▾

TURIZAM

Brijuni i Kvarner Zadarski arhipelag Šibenski arhipelag Splitsko plovno područje Elafiti, Pelješac i Korčula

NAUTIKA ▾

Pomorstvo i svjetska mora Brodogradnja Brodice i brodska oprema Jahte i jedrilice Jedrenje Skiperski kutak Edukacija Svjetionici

RIBOLOV ▾

Gospodarski Sportski i rekreativni Živi svijet Jadrana

KOLUMNE ▾

Lantern života – Petar Baranović Ribarska terapija – Franko Alujević Želina kuhina – Željko Višić Meteo-pat – Daniel Pavlinović
Pod otvorenim nebom – Barbalogija Igora Narandžića Slušam more – Gordana Igreč pod MORSKI SVIJET Davora Majkića

MAGAZIN ▾

Ronjenje Sport i rekreacija Vijesti iz povijesti Tradicija i kultura Ekologija Morska pisma Morske crtice Gastro MORSKA SLIKA Borisa Kačana

INFORMACIJE ▾

Redovi plovidbe Benzinske postaje Jadranske marine Lučke kapetanije

HRVATSKI OTOCI NA RUBU ILI U SRCU EUROPE 6 OTRA je Cres vratila na europske rute, a sad bi joj Vlada oduzela pravo na odluke!?

Pretraži

🕒 Prije 1 tjedan



Morski.HR marketing



(https://morski-marketing.netlify.app/)

Foto: Rahela Vešković, František Zvardon

CRES – Kad se prije nešto više od deset godina agronom Ugo Toić vratio iz Zagreba na Cres i prihvatio posla voditelja Pilot-projekta lokalnog razvoja otoka pod okriljem Vijeća Europe nije ni slutio kako pokreće priču koja će glas o njegovom otoku pronijeti svijetom od Bruxellesa do Googlea. A baš to pravo da otoci samostalno donose planove razvoja, novi Prijelag zakona o otocima – nastoji dokinuti.

Ima tomu par godina, mlada francuska studentica Pauline Flipo Boucontet u Montpellieru proguglala je složenicu “održivi razvoj otoka” i pred očima su joj bljesnule dvije riječi: OTRA i Cres. Klik dalje, za Cres je doznala da je najveći hrvatski otok, a za OTRA-u da je otočna razvojna agencija. I to na dobrom glasu.



(<https://fdk.hr/>)

Najnovije

Veliki uspjeh susreta posvećenog masivnoj prisutnosti meduza u Jadranskom moru (<https://morski.hr/2021/06/28/veliki-uspjeh-susreta-posvecenog-masivnoj-prisutnosti-meduza-u-jadranskom-moru/>) 28.06.2021

Na izgorjeloj jahti bio austrijski političar koji je Hrvatsku nazivao “sranjem” – Sad ne smije iz Hrvatske (<https://morski.hr/2021/06/28/na-izgorjeloj-jahti-bio-austrijski-politicar-koji-je-hrvatsku-nazivao-sranjem-sad-ne-smije-iz-hrvatske/>) 28.06.2021

Mladi Zadrani pomeli konkurenciju na županijskom U-21 prvenstvu u ribolovu štapom iz brodice (<https://morski.hr/2021/06/28/mladi-zadrani-pomeli-konkurenciju-na-zupanijskom-u-21-prvenstvu-u-ribolovu-stapom-iz-brodice/>) 28.06.2021

AFERA VRUJA Latković se pita: “Tko želi srušiti najbolji boutique hotel?” – Odgovor: “Građevinska inspekcija i svatko normalan!” (<https://morski.hr/2021/06/28/afera-vruja-latkovic-se-pita-tko-zeli-srusiti-najbolji-boutique-hotel-odgovor-gradevinska-inspekcija-i-svatko-normalan/>) 28.06.2021

Kazneno prijavljen zbog izazivanja požara opuškom (<https://morski.hr/2021/06/28/kazneno-prijavljen-zbog-izazivanja-pozara-opuskom/>) 28.06.2021

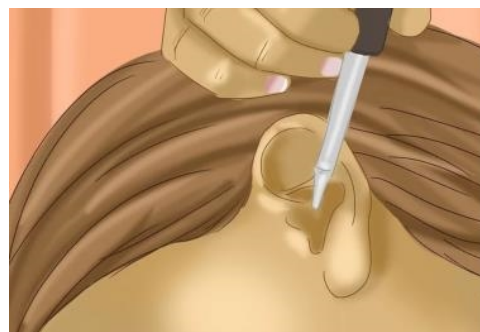
VJEROVALI ILI NE Do Lokruma možete besplatno, ali samo ako vam to odobri Uprava rezervata (<https://morski.hr/2021/06/28/vjerovali-ili-do-lokruma-mozete-besplatno-ali-samo-ako-vam-to-odobri-uprava-rezervata/>) 28.06.2021

U Kvarneru 11 stranaca nedozvoljeno glisirali! (<https://morski.hr/2021/06/28/u-kvarneru-11-stranaca-nedozvoljeno-glisirali/>)

TEKST SE NASTAVLJA NAKON OGLASA



Brzo rješenje za fiskalizaciju tvrtke ili obrta za samo 50 kn/mj. Zatražite ponudu! ([https://cdn.midas-](https://cdn.midas-network.com/ContentDiscovery/IndexAsync/1144001)



work.com/ContentDiscovery/IndexAsync/1196482-
čujete-zujanje?-Ovaj-sastojak-smanjuje-zujanje-u-
ušima-za-97%! (<https://cdn.midas->

network.com/ContentDiscovery/IndexAsync/1144001
work.com/ContentDiscovery/IndexAsync/1196482-
čujete-zujanje?-Ovaj-sastojak-smanjuje-zujanje-u-
ušima-za-97%! (<https://cdn.midas->

Sponsored by Midas (<https://www.midas-network.com>)

– Dva-tri maila dalje Pauline je već volontirala u OTRA-i, a par godina kasnije piše doktorat o održivom razvoju mediteranskih otoka u kojoj jednu od glavnih uloga ima Cres – kaže mi kao odgovor na pitanje “jesu li nam otoci na rubu ili u srcu Europe” **Ugo Toić**, voditelj OTRA-e. Taj pedesetšestogodišnji creski vizionar rođen je u Rijeci, diplomirao je na Agronomskom fakultetu u Zagrebu, a doktorat je obranio na sveučilištu u Udinama u Italiji. Radio je kao poljoprivredni savjetnik na Cresu, a od 1997. do 2003. bio pomoćnik ravnatelja Hrvatskog zavoda za poljoprivrednu savjetodavnu službu. Potom je bio poduzetnik – baveći se konzultantskim poslovima iz područja ruralnog razvoja, s naglaskom na valorizaciju i zaštitu autohtonih poljoprivrednih proizvoda. Danas je uvjeren kako nije pogriješio kad se sredinom 2010. godine vratio iz Zagreba i prihvatio posla voditelja Pilot-projekta lokalnog razvoja otoka Cresa pod okriljem Vijeća Europe, vođen preko Ministarstva kulture. Zanimljivost je, da su u svim ostalim sredinama takva pilotiranja propala, a opstao je samo onaj na Cresu.

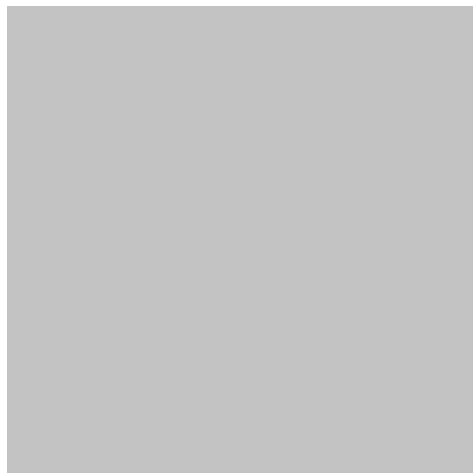
Od Argonauta do rute dobrih projekata

Najprije samostalno, a kasnije oživljujući uspavanu otočnu instituciju i preimenovavši je 2011. godine u OTRA-u, čiji su vlasnici pola-pola gradovi Cres i Lošinj, Ugo je obnovio stare i unio nove energije na ta dva otoka koji su nekad davno nosili isto ime.

U antičko doba Cresko-lošinjsko otočje zvalo se zajedničkim imenom Apsyrtides, prema imenu grčkog junaka Apsirta, jednog od protagonista mitološke priče o Argonautima. Argonauti su upravo tu, u gornjem Jadranu, uspjeli pobjeći progoniteljima, noseći na lađi Argo, oteto zlatno runo. Konačni sraz s Apsirtom zbio se baš kod cresko-lošinjskih otoka. Kao preludij današnjoj europskoj priči nije nevažno natuknuti da su Cres i Lošinj bili važna točka na najstarijoj europskoj komunikacijskoj transverzali koja povezuje sjever i jug kontinenta, nastaloj radi trgovine jantantom što se prenosio s obala Baltičkog mora preko europskog kontinenta do Sredozemlja.



(<https://morski.hr/wp-content/uploads/2021/06/Via-Apsyrtides1.jpg>)



(<https://morski.hr/wp-content/uploads/2021/06/Via-Apsyrtides2.jpg>)

Smjer je ostao isti, a danas jantar zamjenjuju euri i znanje upakirano u informaciju, a Cres, a s njim i cijeli arhipelag, postaju mjestom u kojem se u srcu lokalne zajednice propitkuju i iskušavaju mnogi projekti i alati europskih razvojnih politika.

Razgranatih aktivnosti je mnogo, za potrebe teksta nabrajamo tek neke: nedavno je OTRA organizirala osnivanje energetske zadruge Apsyrtides, što je nastavak projekta kojim je Cresko-lošinjski arhipelag odabran od strane Tajništva za čistu energiju otoka EU za (još jedan) pilot program uz podršku Europske komisije. Godinu ranije OTRA je dobila certifikat “Cultural Routes of the Olive Tree”, što je neka vrst mediteranske kulturološke mreže temeljene na maslinarstvu, krajoliku kojeg ta kultura formira, tradiciji, umjetnosti i gastronomiji, a sve u svrhu održivog lokalnog razvoja. Toićeva agencija zajedno s drugim mediteranskim gradovima udružila se i u projekt SuSTowns – ili u prijevodu Povećanje privlačnosti održivog turizma u bajkovitim malim mediteranskim gradovima. Prikupljanje stavova stanovnika od presudne je važnosti za ocjenu održivosti turizma u nekoj destinaciji – jer bez zadovoljne lokalne zajednice, u kojoj se kvaliteta života zadržava i tijekom turističke sezone, nema ni održivog turizma.

kvarneru-11-stranaca-nedozvoljeno-glisirali/)

28.06.2021

Biogradu se smiješi rekordna sezona, nautički turizam iznad očekivanja (<https://morski.hr/2021/06/28/biogradu-se-smijesi-rekordna-sezona-nauticki-turizam-iznad-ocekivanja/>)

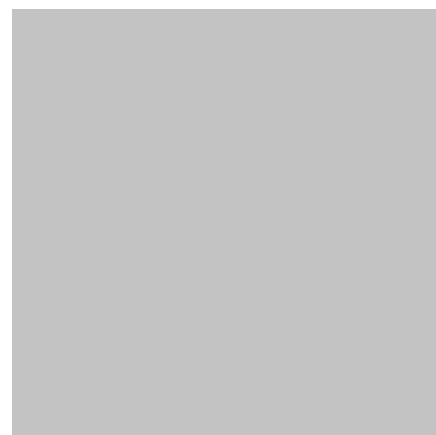
28.06.2021

U luci Hvar ukraden pomoćni gumenjak, privezan za jahtu (<https://morski.hr/2021/06/28/u-luci-hvar-ukraden-pomocni-gumenjak-privezan-za-jahtu/>)

28.06.2021

U turizmu nedostaje 5 tisuća radnika, upitno otvaranje nekih objekata (<https://morski.hr/2021/06/28/u-turizmu-nedostaje-5-tisuca-radnika-upitno-otvaranje-nekih-objekata/>)

28.06.2021



(<https://nautika-present.com/>)

Najčitanije

INCIDENT NA DRVENIKU Uzurpirali pomorsko dobro i urlalali na kupače: “Makni mi se s plaže, je*at ću ti majku” (<https://morski.hr/2021/06/24/incident-na-drveniku-uzurpirali-pomorsko-dobro-i-urlalali-na-kupace-makni-mi-se-s-plaze-jeat-cu-ti-majku/>)

Policija: “Žene su zatečene na plaži, nema elemenata prekršaja ni kaznene prijave” (<https://morski.hr/2021/06/24/policija-zene-su-zatecene-na-plazi-nema-elementa-prekršaja-ni-kaznene-prijave/>)

Vlasnik parcele na Drveniku nakon incidenta: “To nisam ja na snimci, svatko se može kupati na plaži” (<https://morski.hr/2021/06/24/vlasnik-parcele-na-drveniku-nakon-incidenta-to-nisam-ja-na-snimci-svatko-se-moze-kupati-na-plazi/>)

PODGORA Cigla na automobilu češkog

Radionica projekt SuStowns

Ovih pak lipanjskih dana s Cresa dolazi i sudioništvo u novom europskom projektu VALUE. Projektom je obnovljeno 75 km povijesnih staza na sjevernom dijelu otoka Cresa, a njime je započeta prva faza uređenja transverzale Cres-Lošinj-Ilovik koju su nazvali Via Apsyrtides. Na Cresu sve staze već imaju oznake, a svrha im se ne iscrpljuje u planinarenju nego ga uvezuje u poseban vid slow motion turizma, za koji Cresani planiraju urediti zapuštene pastirske stanove i u njima nuditi okrepu i počinak.

Otočko stanje uma

Moglo bi se ovo nizanje creskih europskih umrežavanja – od individualnih do institucijskih, od Pauline do “spore” staze preko otoka – nastaviti i dalje, ali, kaže Ugo, brojke izražene u protuvrijednosti eura i nabranje projekata teško da mogu objasniti suštinu OTRA-e i njegova angažmana. A ona se krije u otočkom entuzijazmu iliti zanosu, oduševljenju, ushitu, poletu – kako vam drago.

turista s neugodnom porukom: “Makni auto odmah, ovo je privatno!”
(<https://morski.hr/2021/06/26/podgora-cigla-na-automobilu-ceskog-turista-s-neugodnom-porukom-makni-auto-odmah-ovo-je-privatno/>)

ISKUSTVO KAJAKAŠA NA TRAJEKTU:
“Ogorčen sam neprofesionalnim ponašanjem” – Iz Jadrolinije stigla isprika
(<https://morski.hr/2021/06/23/iskustvo-kajakasa-na-trajektu-ogorcen-sam-neprofesionalnim-ponasanjem-iz-jadrolinije-stigla-isprika/>)

KAMPIRANJE NA DIVLJE Građani bijesni, pozivaju inspekciju da nešto učini
(<https://morski.hr/2021/06/25/kampiranje-na-divlje-gradani-bijesni-pozivaju-inspekciju-da-nesto-ucini/>)

CVJETANJE MORA Sve češća pojava čiji uzroci u Jadranu nikad do kraja nisu razjašnjeni
(<https://morski.hr/2021/06/08/cvjetanje-mora-sve-cesca-pojava-ciji-uzroci-u-jadranu-nikad-do-kraja-nisu-razjasnjeni/>)

VIDEO Ribarskim brodom vuku mreže između kupača – Država tumači: “To što rade je legalno, ali opasno i zabranjeno”
(<https://morski.hr/2021/06/24/video-ribarskim-brodom-vuku-mreze-između-kupaca-drzava-tumaci-to-sto-rade-je-legalno-ali-opasno-i-zabranjeno/>)

ŠKAKLJANJE RAŽE Viralni video koji je podijelio mnoge: Mislite li da je to njoj bilo doista smiješno?
(<https://morski.hr/2021/06/21/skakljanje-raze-viralni-video-koji-je-podijelio-mnoge-mislite-li-da-je-to-njoj-bilo-doista-smijesno/>)

Smije li vas itko protjerati s hrvatske plaže? NE, NE SMIJE!
(<https://morski.hr/2021/06/25/smije-li-vas-itko-protjerati-s-hrvatske-plaze-ne-ne-smije/>)



Foto: Walter Salković

– Svima koje zanima rad u OTRA-i kažem: naravno da ćete za rad dobiti novčanu protuvrijednost, ali ako ti je plaća jedini motiv bolje ni ne pokušavajte. Ako tražite mjesto na kojem ćete se prožeti s otokom, emotivno se prožeti s njim, upoznati druge i pokrenuti ih na rad za osobnu, ali i otočku dobrobit, onda je OTRA posao za vas. Dakle, Europa je dala impuls, država je posredovala, u njenim institucijama se našla osoba koja je vjerovala u participativnost i demokratske vrijednosti, ali što će od toga biti – e to je stvar otočana. A tu se bez ljubavi prema prirodi, baštini i ljudima ne može učiniti ništa – kaže Ugo, ponosan što njegova agencija trenutno zapošljava četvero-petero djelatnika.

Pritom nije nužno da budu domaći, ali ja bitna okolnost da osjećaju otočnost. Tako je jedna djelatnica s Raba a druga s Korčule.

– Nije mi na kraj pameti da diskriminiram kontinentalce, ali za raditi u otočkoj agenciji, zbilja morate razumjeti otočku filozofiju života. Ako nije filozofija, svakako je mentalni sklop – kaže Ugo. Prema njegovim riječima, klasične predodžbe o otočanima kao zatvorenom svijetu, nekomunikativnom za furešte, što se Cresa tiče čista su predrasuda. Cres predugo živi sa svijetom, bilo što su mnogi njegovi stanovnici pomorci, bilo što se na otoku živi od turizma. Ono što je na početku bio problem nije ta nekomunikativnost prema “bijelom svijetu”, nego nedovoljno poznavanje njih sami.



Foto: Frantisek Zvardon

Kako ništa postaje nešto

– Kad smo u OTRA-i pokrenuli prve radionice, u cilju da kreiramo tu kritičnu otočku masu, u koje smo pozivali sv pripadnike otočne zajednice – od gvardijana samostana do vikendaša (popis je zaprasao nekih 100 osoba), spoznali smo da se oni uopće ne poznaju. Hoćete primjer, jedan naš i danas aktivni suradnik jako zagrijan za alternativne energije nikako nije mogao pronaći lokaciju za buduću solarnu elektranu koju je tražila ustanova u kojoj je radio. Tek na našoj radionici, činjenica da županija traži takvu lokaciju upalila je kliker u glavi gvardijana koji je neplodnu, krševitu padinu, koju je Crkva dobila u povrat od nacionalizacije, prepoznao kao idealno mjesto za solarne panele. Ta priča koja je iznjedrila najveću solarnu elektranu u cijeloj Hrvatskoj nije izravno vezana uz našu energetska zadrugu, koja ide u drugom – antimonopolnom smjeru – ali je svakako bila dobar vjetar u leđa koji je pripremio svijest otočana za takav projekt – priča Ugo, nudeći za svaki projekt umjesto uobičajenih administrativnih fraza živu otočku priču i anegdotu.

– To razbijanje učestalih mentalnih obrazaca kojih ljudi nisu ni svjesni osobito je došlo do izražaja kad smo na radionicama promišljali strategiju razvoja otoka. Pitao sam okupljene 2012.: “Kako vi zamišljate vaš otok 2030”. Pogledali su me blijedo – neki su rekli pa ja ne znam ni kako će izgledati sljedeći tjedan.” A što se dogodilo od 1995. kad možemo reći da je završio rat?” “Pa... skoro pa ništa”, uslijedio je odgovor. “I želite li da d 2030. i dalje bude “skoro pa ništa”?”, pitao sam. “Ne!” bili su jednodušni. A što želite – pa da se razvijemo, odgovorili su. E tu su već počele izlaziti ideje, naravno najprije u rudimentarnom obliku, za njima je slijedila spoznaja da se različita viđenja moraju raspraviti i uskladiti, a kad se tako krene, onda već znadete da ste na dobrom putu. Teme su razne, recimo energetska tranzicija, održivi turizam, baštinski identitet kao kulturološki i turistički brend, ali svima njima prethodi temeljiti brain storming. Otočani nisu pasivni, uspavani su ako s njima radiš! – prisjeća se Ugo.

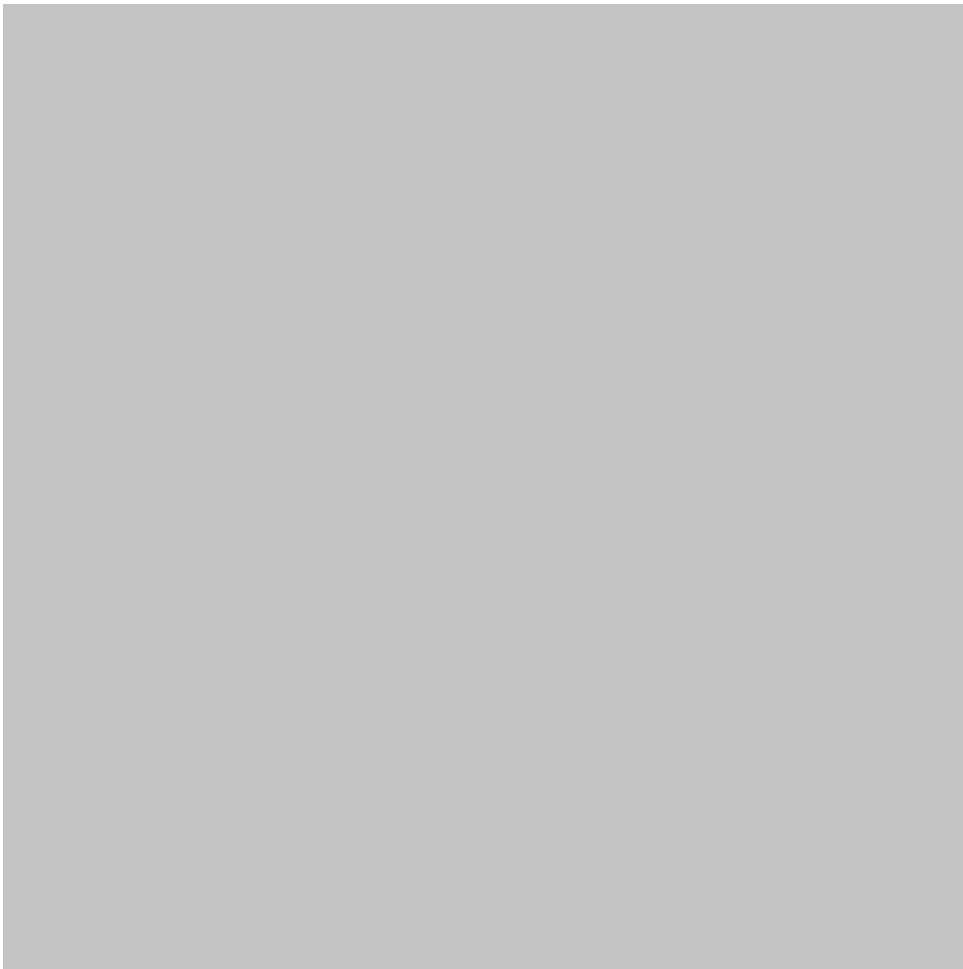


Foto: Frantisek Zvardon

– Prvi kompliment je bio “super je ova OTRA, s njom upoznajmo ljude koji žive na otoku tu kraj mene pola stoljeća, na kilometar dva, a ja nisam imao pojma, ne samo da žive, nego nisam znao ništa o okolnostima u kojima žive, rade i da su te okolnosti bitno povezane umrežene s onim što ja radim, govorili su mi – pojašnjava Ugo ono što se zove “umrežavanje zajednice”.

– To što je Cres danas umrežen otok, što postoje skupine ljudi koji izmjenjuju ideje, ne žale truda da ih promišljaju, a potom ni da se angažiraju, to je velika vrijednost koja stoji iza OTRA. Naravno ne ide svaki iskorak lako. Recimo, jednako onako kao što sam se morao upinjati da bih objasnio nekim na otoku kako za par godina neće moći ponuditi sobu ako nemaju WiFi priključak (što je danas notorna činjenica), danas moram objašnjavati da nije daleko dan kad će na većoj cijeni biti apartman koji na parkingu ima – punjač za električni automobil. A to onda vodi energetskej tranziciji i samodostatnosti. Otpor na koji tu nailazimo slijedi obrazac koji mi se čini karakterističan za sve otoke, ali i obalu. Ljudi su navikli jako dobro živjeti od turizma, rade kao crvi par mjeseci i zaključče da je to dosta. Ali to je krivi pristup. Prije svega turizam nije zajamčen za vijeke vjekova, evo imate situaciju s Covidom. Stanu putovanja i nastupi panika. To nas vraća temelju otočnosti, to su mjesta ograničenih resursa, mjesta koja traže plansko i racionalno djelovanje i suradnju. Dakle, nema tu mjesta logici, imam par apartmana i to je to. Kad takvima kažete – jesam li ti lijepo govorio da se svijet mijenja i da to čini jako brzo, pa se i otok mora mijenjati – shvate. Da ne kažem da se mijenja i struktura gostiju – nema više samo more i sunce. Sve više ljudi traže kulturološke sadržaje, pustolovne. To im ne možeš ponuditi iz svog apartmana. To je recimo pozadina projekta Value, prekogranične suradnje s Italijom, u kojoj su osim nas i Korčula i Kaštela. To onda nije samo ponuda koja se ograničava na par mjeseci i kupanje, nego ide na predsezonu i posezonu i obuhvaća do sada turistički zapostavljena područja. U tom kontekstu ima mjesto i inicijativa O km, koja nudi hranu uzgojenu i ubranu upravo na mjestu na kojem se posjetitelj nalazi – ističe Ugo.



Foto: Frantisek Zvardon

Otok je otoku – arhipelag

Po njemu osobito je važno što se u njemu isprepliće interes dvaju otoka, Cresa i Lošinja, kao i drugih manjih otoka, dakle cijeli arhipelag doživljava i promišlja sebe na potpuno drugačiji način. Europa daje poticaj, drugi partneri donose svoja iskustva, dobro napisan projekt donosi sredstva, ali svemu prethodi rad s otočanima.

– To donosi i drugi pogled na lokal patriotizam. To nije klasični malomještanski kampanilizam, koji ne vidi dalje od svog zvonika, nego upravo suprotno, osvježavajući vlastiti identitet, njegujući baštinu nudi je drugima. U tom smislu Europa, ne kao geografski pojam ili tržišni, nego prije svega kao sustav koji nudi model za izmjenu ideja, suradnju i koja to potiče od neprocjenjive je vrijednosti za naše otoke.

– Ključno da je da mladi vide Europu, da te vrijednosti donesu na otok, sami otočanima bez toga, teško će se iz svojih okvira maknuti. U tom smislu da se vratimo priči Pauline s početka teksta i mi imamo sličan primjer. Iz naše agencije upravo naša djelatnica Tanja Kremenić u Padovi priprema doktorat o baštini creskih suhozida u kontekstu Mediterana. Da će s njenim povratkom krenuti prava mala bujica ideja – u to ne sumnjam – zaključuje Ugo.



Foto: Frantisek Zvardon

A na pitanje, koje mu u njegovom stilu postavljam za kraj – kako vidi svoj otok 2030. Kaže:

– Za deset godina, ako našem otoku i drugima ne bude, kako se najavljuje, oduzeto pravo na samostalno promišljanje razvoja uvjeren sam naša otočka zajednica bit će još jača i umreženija. Nadam se da ću svjedočiti i tome da u Cres dolaze novi, mladi i obrazovani stanovnici, jer je otok u populacijskoj stagnaciji. Da će oni će donijeti neke nove dobre inovacije i vibracije u održivi otočki život. To znači energetske samodostatan i po mjeri prior dobre vijesti iz budućnosti, čini mi se da više nećemo moći u tolikoj mjeri uzgajati cresku janjetinu na tradicijski način. To vrijeme ekstenzivne pašne izgleda – modernizacija će otjerati u zaborav.

Josip Antić

Tekst iz ovog serijala potpomognut je od Agencije za elektroničke medije

PROČITAJTE JOŠ: